

24 استان نرخ بیکاری دو رقمی دارند

ثانیه‌ها برای نمایندگان مجلس، وزرای پیشنهادی و مردمی که منتظرند میوه‌های رای‌شان در 24 خرداد را بچینند به کندی می‌گذرد. از زمان معرفی وزرا تا فردا (امروز) که رای‌گیری آغاز می‌شود، بحث‌های فراوانی درخواهد گرفت.

سلامت نیوز: ثانیه‌ها برای نمایندگان مجلس، وزرای پیشنهادی و مردمی که منتظرند میوه‌های رای‌شان در 24 خرداد را بچینند به کندی می‌گذرد. از زمان معرفی وزرا تا فردا (امروز) که رای‌گیری آغاز می‌شود، بحث‌های فراوانی درخواهد گرفت.

در این بین یکی از وزرای پیشنهادی رییس‌جمهور که مورد توجه این مثلث است دکتر علی ربیعی وزیر پیشنهادی کار، رفاه و تعاون با سابقه‌یی که در حوزه‌های کارگری دارد برنامه‌های خود را برای سر و سامان دادن به این مجمع‌الجزایر اعلام کرده است. وی در گفت‌وگویی با [#171اعتقاد](#) آخرین نکات برنامه‌هایش را تشریح می‌کند.

در آخرین لحظات خدمت شما رسیدیم که بعد از بحث‌های فراوان پیرسیم برنامه اصلی وزارت تعاون، کار و رفاه در دولت آینده و تحت مدیریت شما چیست؟

همانطور که می‌دانید از ترکیب سه وزارتخانه تشکیل شده است. شاید بتوانیم بگوییم که این وزارتخانه عیالوارترین وزارتخانه است. مهم‌ترین استراتژی دولت آینده این است که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از حالت جزیره‌یی فعلی به شکل یک سازمان هدفمند تبدیل شود. هر به اصطلاح مشتری شامل مدد جو یا کارگر یابیمه شده که وارد سازمان می‌شود در یک فرآیند کامل از خدمات این وزارتخانه استفاده کند، یک مددجو یا یک کارگر آموزش ببیند تا کار پیدا کند و هدایت شود تا در قالب یک تعاونی و با استفاده از کمک‌های اعتباری به کارآفرینی برسد، و امنیت اشتغال ایجاد شده را در طول دوران اشتغال و امنیت سلامت و رفاه وی را در دوران بازنشستگی نیز تامین کنیم.

حضرتعالی اطلاع دارید که درون وزارت کار دو نهاد قدرتمند سازمان تامین اجتماعی و شستا که از بزرگ‌ترین هولدینگ‌های اقتصادی کشور هستند هم تعریف شده‌اند. با وجود این دو نهاد چه می‌خواهید بکنید؟

بله خیلی بزرگ، خیلی خیلی بزرگ، آنقدر بزرگ که دولت سابق حاضر نبود مدیریت آن را به قانون بسپارد و برخلاف نص صریح قوانین مدیرعامل آن را وزیر انتخاب می‌کند و اعضای هیات مدیره نیز هیچ گونه احساس بیهودگی نمی‌کنند، مدیرعامل سابق آنجا نیز که این روزها پس از پایان حکم ریاستش به طور کاملاً عجولانه به ریاست هیات امنای تامین منسوب شده کاملاً معرف حضور دوستان رسانه است.

آماری از جمعیت تحت پوشش بیمه در کشور دارید؟

اگر به اطلاعات سازمان‌های بیمه‌گر استناد شود، بیش از 150 درصد جمعیت کشور تحت پوشش بیمه قرار دارند! می‌توانید سالنامه‌های آماری کشور را مطالعه کنید، دو بیمه‌گر اصلی هرکدام مدعی‌اند بیش از نیمی از هموطنان را تحت پوشش قرار داده‌اند و بیمه روستاییان و بیمه‌های نهادهای خاص مانند نیروهای مسلح و شهرداری‌ها و صدا و سیما و... که خود حدود 20 صندوق و بیمه مختلف را در بر می‌گیرند نیز هر کدام ادعایی دارند، و جالب اینجاست که همگی هم برنامه توسعه‌یی دارند که احتمالاً کشورهای همسایه را هم تحت پوشش قرار دهند در حالی که نهادهای مستقل کارگری هم معتقدند 70 درصد کارگران کارگاه‌های کوچک تحت پوشش بیمه قرار نگرفته‌اند. من معتقد نیستم تمام این آمار دروغی و غیرواقعی است بلکه متأسفانه به دلیل بی‌نظمی و گسترش بی‌رویه و بی‌برنامه نهادهای متولی امر حمایت‌های تامینی و بازنشستگی و درمانی همپوشانی و دوباره کاری‌های فراوانی دارند.

در بخش تعاون نیز بنا بر گفته‌های وزیر فعلی حدود

43 میلیون نفر سهام عدالت دریافت کرده‌اند. محل پرداخت سود و با تضمین این سهام همچنان برای همه فعالان اقتصادی و نمایندگان مجلس مبهم است، میلیون‌ها برگ کاغذ که روی آن نوشته شده سهام عدالت میان کارمندان، روستاییان، خانواده‌های تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی توزیع شده است اما ما به ازای واقعی آن چیست؟ خدا می‌داند. در طول هشت سال یک‌بار هم مبلغی به عنوان سود سهام عدالت توزیع شد که متاسفانه کسی نرسید این سود از کجا آمد و چه شد.

همان طور که می‌دانید در تمام دولت‌های قبل و بعد از انقلاب مساله اشتغال يك مساله جنجال‌برانگیز بوده است برای اشتغالزایی در دولت روحانی چه برنامه‌هایی مد نظر است؟

وزارت کار متولی ایجاد اشتغال نیست، مسوول حفظ امنیت شغلی کارگران است، مسوولیت اصلی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تنظیم روابط کار و صیانت از اشتغال است. هر چند که در بخش تعاون سعی می‌شود با گسترش واقعی تعاونی‌ها اشتغالزایی نیز صورت گیرد. بازرسی پیشگیرانه برای جلوگیری از ایجاد بحران‌های کارگری و تضییع حقوق کارگران، ایجاد صدای کارگر و صدای مشاور... طرح‌های کوتاه‌مدتی است که می‌توان اجرا یا تقویت کرد. اما آنچه مهم است حل و فصل مشکلات اصلی اقتصاد ایران است، رکود تولید در سال‌های اخیر باعث بیکاری کارگران شده است اگر با توسعه فضای کسب و کار تعداد دریافت کنندگان بیمه بیکاری را کاهش دهیم در آن صورت بودجه هنگفتی که در بخش بیمه بیکاری هزینه می‌شود به سمت تولید در کشور خواهد رفت.

اشتغال یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های رای‌دهندگان در هر انتخابات است، در انتخابات اخیر نیز بخشی از رای‌دهندگان به رییس‌جمهور منتخب خانواده‌هایی بودند که از تورم و بیکاری به تنگ آمده بودند و امید داشتند تا با تدبیر روحانی این درد تسکین یابد. رییس‌جمهور منتخب ایران در اولین نشست خبری خود گفت: روزی که رقم بیکاری تک‌رقمی شد جشن کوچکی خواهیم گرفت و وقتی به حد جهانی رسیدیم، جشن ملی خواهیم گرفت و چند روز بعد در دیداری از مجلس با اشاره به آمارهای مرکز آمار گفته بود از سال 85 تا 90 رقم شاغلان سالانه 14 هزار نفر بوده است. این آمار اشتغال سال‌های اخیر کشور ما است و همین ارقام به اختصار کافی است که شرایط کشور ما را نشان دهد. مسوولان دولتی در واکنش به سخنان دکتر روحانی مبنی بر ایجاد سالانه تنها 14 هزار شغل برآشفتند و مدعی ایجاد میلیون‌ها فرصت شغلی در کشور شدند، و بعضاً اعداد و ارقامی نیز در سخنرانی‌های خود مطرح کردند اما جواب تفصیلی مسوولان آن زمان که بنا بود به سرعت منتشر شود و کلیه شبهات مربوط به آمار اشتغال را پاسخ دهد تا این لحظه نیز رویت نشده است.

واقعیت این است که احتمالاً دولت دهم آنچه درباره ایجاد اشتغال می‌گفت از منظری درست بوده و سالیانه يك میلیون شغل را در نتیجه طرح‌های خود نظیر مسکن مهر و... ایجاد کرده است، اما به این منطق بدیهی نیز توجه نداشته که آنچه در آمار نهایی کشور مورد استناد صاحب‌نظران قرار می‌گیرد، اشتغال خالص ایجاد شده است و گرنه اعلام برآورد اشتغال يك میلیون نفر در ساختمان سازی با تقسیم مترآژ ساخته شده بر نفر/ ساعت ساخت در زمانی که 850 هزار نفر در بخش صنعت بیکار شده باشند و از 150 هزار نفر باقیمانده نیز 130 هزار نفر از کارگران فصلی باشند که یک‌بار نیز در آمار اشتغال بخش کشاورزی شمرده شده‌اند، 6 هزار نفر نیز اتباع بیگانه فاقد مجوز کار بوده‌اند، نتیجه این آمار همان رقم 14 هزار نفری است که رییس‌جمهور منتخب در مجلس اشاره کرد. در برنامه پنجم توسعه تصریح شده است که نرخ بیکاری تا پایان این برنامه به 7 درصد برسد، اما این نرخ نه تنها در دولت پیشین کاهش نیافت بلکه نرخ بیکاری بر اساس آمار رسمی طی سال‌های 84 تا 91 به ترتیب بین 11/5-11/3-12/3-13/5-11/9-10/4-10/5 و 12 درصد در نوسان بوده است. برای نیل به اهداف برنامه پنج‌ساله در زمینه اشتغال نیاز به ایجاد 5 میلیون شغل جدید وجود دارد تا با محاسبه افت ناشی از جابه‌جایی مشاغل و عدم پایداری شغل به ایجاد اشتغال خالص حدود 2/5 میلیون نفر منجر شود.

بر اساس گزارش‌های رسمی برای ایجاد هر شغل خالص حدود 170 میلیون تومان و برای تثبیت اشتغال بیکاران قبلاً شاغل نیز به حدود 90 میلیون تومان سرمایه‌گذاری نیاز است. به عبارتی دیگر، بیش از 200 میلیارد دلار، برای ایجاد این میزان اشتغال نیاز است و هر سخنی که مدعی ایجاد دو و نیم میلیون نفر اشتغالزایی بدون اشاره به منبع آن شود در واقع چیزی فراتر از شعار نخواهد بود. مطمئناً کسی نمی‌تواند مدعی انجام این میزان سرمایه‌گذاری در کشور شود، و برای همین با مهندسی معکوس برخی مسوولان دولت سابق هزینه اشتغالزایی در مسکن مهر، تعاونی‌ها و... را ارقام ناممکن و فوق‌العاده کم اعلام کردند تا بتوانند تناسبی میان سرمایه‌گذاری انجام شده با رقم اعلام شده‌شان برای اشتغالزایی ایجاد کنند. گزارش مفصلی که بنا بود توسط مسوولان سابق در زمینه اشتغال منتشر شده و در قالب آن جزئیات دقیقی درباره عملکرد اشتغالزایی در 8 سال گذشته ارائه شود هنوز نیامده است.

مرکز آمار ایران گزارشی داد که در فاصله سال‌های 84 تا 91 تنها 542 هزار و 769 نفر به شاغلان کشور افزوده شده است و از این میزان نیز 400 هزار شغل فقط به پایتخت اختصاص داشته، و در واقع در مناطق محروم فقط یارانه‌گیران بیکار تولید شده‌اند. وضعیت

اشتغال 13 استان در فاصله سال‌های 84 تا 91 بدتر شده و 24 استان در پایان سال گذشته دارای نرخ بیکاری دورقمی بوده‌اند. آمار شاغلین در استان سیستان و بلوچستان نسبت به سال 84 حدود 25 درصد کاهش یافته است و در دو استان محروم کهگیلویه بویراحمد و لرستان نیز اشتغال نه‌تنها افزایش نیافته بلکه 12/7 درصد کاهش نسبت به هشت سال قبل را نشان می‌دهد. اشتغال، تورم و تحریم سه چالش بزرگ پیش روی دولت تدبیر و امید است، چالش‌هایی که دکتر روحانی امیدوار است بتواند در کوتاه‌مدت هر سه را تا سطح قابل قبولی درمان کند.

سازمان بهزیستی هم که با مددجویان جامعه سر و کار دارد زیر نظر وزارتخانه‌یی که شما قرار است وزیر آن بشوید فعالیت می‌کند، در این حوزه برنامه خاصی دارید؟

برای ارزیابی سیاست‌های عدالت اجتماعی، «وضعیت توزیع درآمدها«، «خط فقر«، «کیفیت زندگی«، «مهارت‌ها« و «توانمندی‌های اجتماعی« «ضریب جینی« شاخص‌های «رفاه اجتماعی و توسعه انسانی« و امید به زندگی باید مورد پایش و سنجش مستمر و فصلی قرار گیرند. هرچند در این بخش هم بودجه‌های پژوهشی بیش از 70 درصد کاهش یافته است اما برخورد با آسیب‌های اجتماعی اگر فاقد زیربنای پژوهشی و علمی باشد که نیاز به سازمان ندارد، می‌توان همه آن را یکجا به نیروی انتظامی یا نظامی محول کرد تا به صورت سخت‌افزاری با آن مقابله کند. ما در بهزیستی نزدیک به سه میلیون مددجو در کشور داریم، و همین طور نهادهای متعدد دیگری که متولی امر کمک‌رسانی به این طبقات هستند، نیاز اصلی در این حوزه ایجاد بانک اطلاعاتی جامع و یا تخصیص همان کد تأمین اجتماعی است تا دوباره کاری صورت نگیرد، مددجویانی که قابلیت توانمندسازی دارند باید شناسایی شوند و با سرمایه‌گذاری در کوتاه‌مدت این افراد توانمند شده و از چرخه امداد دولتی خارج شوند.

سازمان آموزش فنی و حرفه‌یی که در دولت پیشین مانند یک جزیره مستقل عمل می‌کرده باید در این حوزه به همراهی بخش بهزیستی بیاید تا با آموزش‌های لازم به این افراد تلاش شود به خودکفایی و خروج از چرخه نیاز به کمک برسند.